

Sygn. akt I ACa 593/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Marzanna Góral

Sędziowie: SA Edyta Jefimko (spr.)

SO (del.) Adrianna Szewczyk-Kubat

Protokolant: Karolina Długosz-Żółtowska

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o wydanie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 31 grudnia 2015 r., sygn. akt XVI GC 1184/14

1. ***oddala apelację;***

2. ***zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.***

Edyta Jefimko Marzanna Góral Adrianna Szewczyk – Kubat

Sygn. akt I ACa 593/16

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o nakazanie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wydania będącego własnością powódki samochodu ciężarowego (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej.: (...), nr VIN: (...), rok produkcji 2008 oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu żądania pozwu wskazano, iż w dniu 17 lutego 2014 r. powódka zawarła z (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (obecnie (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w S.) umowę leasingu samochodu ciężarowego, którego wydania żądała. Leasingobiorca bezprawnie przekazał samochód pozwanej spółce bez uiszczenia na rzecz leasingodawcy wszystkich wymaganych należności leasingowych.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wskazała, iż działając w dobrej wierze na podstawie umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2014 r. kupiła samochód (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej.: (...), nr VIN: (...) od (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., z którą współpracowała od kilku lat i która utwierdzała nabywcę, iż jest właściciel przedmiotowego pojazdu.

Wyrokiem z dnia 31 grudnia 2015 r. - Sąd Okręgowy w Warszawie:

1.nakazał (...) sp. z o.o. w W. aby wydała (...) Sp. z o.o. w W. pojazd ciężarowy (...) z zabudową pod system wymienny (...) o nr rej (...) nr VIN: (...) rok produkcji 2008 r.

2.zasądził od pozwanej na rzecz powódki 10.106 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i wniosków.

W dniu 17 lutego 2014 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (Finansujący), a (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (Korzystający) została zawarta umowa leasingu finansowego nr (...). Jej przedmiotem był samochód ciężarowy (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej. (...), nr VIN: (...), rok produkcji 2008. Zgodnie z brzmieniem § 1 umowy Finansujący zobowiązał się do nabycia od dostawcy wskazanego przez Korzystającego przedmiot leasingu o wartości 17 630 Euro netto plus należny podatek VAT. Korzystający natomiast zobowiązał się terminowo płacić ustalone w umowie raty i inne opłaty leasingowe oraz inne należności przysługujące Finansującemu. Wysokość opłaty wstępnej, należnego podatku VAT oraz miesięcznych rat leasingowych w EURO miały zostać wskazane w harmonogramie spłat, a ostateczna wartość przedmiotu leasingu miała zostać ujęta w postaci faktury VAT. W ogólnych warunkach do umowy leasingu (OWUL) z dnia 17 lutego 2014 r. wskazano, iż Korzystający jest zobligowany do zapłaty pierwszej raty, a także miesięcznych rat leasingowych w wysokości i terminach uzgodnionych. Za dzień dokonania płatności przyjęto dzień wpływu środków na rachunek Finansującego. W w/w ogólnych warunkach zawarto ponadto enumeratywne wyliczenie przypadków, kiedy (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. została uprawniona do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Między innymi w katalogu tym wskazano na przypadek dopuszczenia się przez Korzystającego zwłoki z zapłatą co najmniej jednej miesięcznej raty leasingowej lub opłaty wstępnej oraz niedokonania zapłaty zaległości w dodatkowym terminie wyznaczonym pisemnie przez Finansującego, z jednoczesnym zastrzeżeniem, iż w przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może dojść do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Taki sam skutek powodowało oddanie przez Korzystającego przedmiotu leasingu do używania osobie trzeciej. W dalszej kolejności uzgodniono, iż w w/w przypadku Korzystający zobowiązany jest do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu w terminie wskazanym przez Finansującego. Strony ustaliły ponadto, iż o ile umowa nie stanowiła inaczej, to po zakończeniu okresu leasingu oraz spełnieniu przez Korzystającego wszelkich zobowiązań wynikających z umowy, obciąża go obowiązek nabycia przedmiotu leasingu za kwotę odpowiadającą wartości końcowej tego przedmiotu, powiększoną o należny podatek VAT (najpóźniej w następnym dniu roboczym po upływie okresu leasingu, przy czym własność przedmiotu leasingu miała przechodzić na Korzystającego z dniem wpływu zapłaty na konto Finansującego). Ponadto ustalono, iż Korzystający nie jest uprawniony bez zgody Finansującego do zbycia lub innego przeniesienia na podmiot trzeci jakiegokolwiek wierzytelności wobec Finansującego. W porozumieniu do umowy z dnia 17 lutego 2014 r. wskazano, iż wartość przedmiotu leasingu wynosi 17 730 Euro plus należny podatek VAT. Celem wykonania postanowień umowy leasingu powódka zakupiła od (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. samochód marki (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej. (...), nr VIN: (...), rok produkcji 2008, stając się jego właścicielem. Pojazd ten został odebrany przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. w dniu 26 marca 2014 r. W dniu 28 marca 2014 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wystawiła (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę do zapłaty 18 921,20 Euro . Powódka wystosowała do pozwanej spółki w dniu 16 maja 2014 r. pismo, w którym wezwała ją do dokonania zaległych płatności z tytułu m.in. umowy leasingu o nr (...), a wobec braku zapłaty w dniu 25 czerwca 2014 r. złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu umowy.

Dnia 23 kwietnia 2014 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (Sprzedający) oraz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (Kupujący) - zawarły umowę sprzedaży kilkunastu pojazdów, w tym samochodu (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej.: (...), nr VIN: (...), rok produkcji 2008. W umowie tej wskazano, iż w/w rzecz ruchoma zostanie przekazana pozwanej do miejsca gdzie prowadzi działalność gospodarczą przy ul. (...) w K. . W dniu zawierania umowy pozwanej nie zostały przekazane wszystkie karty zakupionych pojazdów i ich dowody rejestracyjne, w tym samochodu, którego dotyczy roszczenie dochodzone pozwem. Pomiędzy w/w podmiotami w drodze korespondencji mailowej ustalono, iż kupujący zapozna się z tymi dokumentami i zostaną mu przekazane po zawarciu umowy. Do połowy czerwca 2014 r. karta w/w pojazdu nie została jeszcze wydana. W dniu 30 czerwca 2014 r. powódka wezwała (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. do wydania pojazdu (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej.: (...), nr VIN: (...), rok produkcji 2008. W przypadku natomiast jego niewydania w terminie 3 dni uprzedziła, że złoży zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przywłaszczenia mienia. W odpowiedzi na rzeczony wezwanie leasingobiorca poinformował powodową spółkę, że sporny pojazd znajduje się w K. i jest w posiadaniu innej spółki. Po uzyskaniu tej informacji powódka skierował pismo do pozwanej, która także odmówiła wydania samochodu twierdząc, iż skutecznie nabyła prawo własności tej ruchomości.

Podstawą poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych były dowody z dokumentów prywatnych i urzędowych złożonych do akt sprawy i uznanych w całości za wiarygodne. Dokumenty te nie były kwestionowane przez strony postępowania. Natomiast Sąd oddalił wnioski dowodowe o przesłuchanie w charakterze świadków: A. C., A. S., P. O. i T. S., bowiem okoliczności, celem wykazania których został ten dowód zgłoszony, wyjaśniono już za pomocą innych środków dowodowych.

Sąd Okręgowy uznał powództwo w całości za zasadne.

Spór ogniskował się wokół zagadnienia, czy w chwili zawierania przez (...) sp. z o.o. w W. z (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2014 r. prawo własności samochodu (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej.: (...), nr VIN: (...) od (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. przysługiwało sprzedającemu i czy zostało ono skutecznie nabyte przez stronę pozwaną. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. twierdziła bowiem, iż jej kontrahent nabył to prawo od powodowej spółki, co miało zostać potwierdzone wystawieniem przez powódkę faktury sprzedażowej VAT. Ustalenie zatem, czy powódce przysługuje prawo własności do spornej rzeczy ruchomej było przesłanką z art. 222 § 1 k.c. skuteczności wszczętego procesu, w ramach którego realizowała ona roszczenie windykacyjne.

W ocenie Sądu Okręgowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wykazała, iż przysługuje jej prawo własności do samochodu ciężarowego (...) z zabudową pod system wymienny (...), nr rej.: (...), nr VIN: (...), rok produkcji 2008. Pomiędzy stroną powodową, a (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. doszło do zawarcia w dniu 17 lutego 2014 r. umowy leasingu, która zawierała postanowienie wskazujące, iż dopiero po zakończeniu okresu leasingu oraz spełnieniu przez Korzystającego wszelkich zobowiązań wynikających z umowy ma on obowiązek nabycia przedmiotu leasingu za kwotę odpowiadającą wartości końcowej tego przedmiotu, określonej w fakturze VAT. Jednocześnie powódka miała jako Finansujący uprawnienie do wcześniejszego wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym w/w umowy w przypadku zwłoki leasingobiorcy z zapłatą co najmniej jednej miesięcznej raty leasingowej, po uprzednim wezwaniu do jej uregulowania. Sąd Okręgowy ustalił, iż (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. nie uczyniła zadość swoim obowiązkom związanym z terminową zapłatą wszystkich rat leasingowych, co doprowadziło w rezultacie do wypowiedzenia przez Finansującego umowy leasingu. Tym samym nie doszło do uregulowania wszystkich rat leasingowych przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., co było równoznaczne z niemożnością przejścia na rzecz Korzystającego prawa własności samochodu. Bowiem, jak stanowiła umowa leasingu, nabycie prawa własności do w/w pojazdu mogło nastąpić dopiero po zakończeniu okresu leasingu, zapłacie wszystkich należności i wystawieniu faktury opiewającej na kwotę odpowiadającą wartości końcowej przedmiotu leasingu określonej w umowie wraz z podatkiem VAT. Wartość tegoż przedmiotu opiewała ostatecznie na kwotę 17 730 Euro plus należny podatek VAT. Tym samym za niezasadny uznał Sąd Okręgowy zarzut pozwanej, iż faktura nr (...) była fakturą sprzedażową. Skoro powódka nie zbyła samochodu, to przysługiwała jej w procesie legitymacja czynna. Właściciel rzeczy może na podstawie art. 222 § 1 k.c. żądać jej wydania od każdego, kto nią włada, nie będąc do tego uprawnionym, przy czym skuteczność roszczenia windykacyjnego nie zależy od subiektywnych czynników podmiotowych, takich jak wina czy dobra lub zła wiara naruszydźciela. W przedmiotowej

sprawie bez wątpienia posiadaczem samochodu, którego wydania w pozwie domagała się powódka, w chwili wyrokowania była (...) sp. z o.o. w W., co czyniło powództwo zasadnym.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwana, zaskarżając orzeczenie Sądu Okręgowego w całości na podstawie następujących zarzutów:

I. naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy:

1. art. 233 § 1 k.p.c., art. 217 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c. w zw. z art. 384 § 6 k.p.c. poprzez oddalenie wszystkich wniosków dowodowych z zeznań świadków wskazanych w odpowiedzi na pozew, co uniemożliwiło Sądowi Okręgowemu całościową ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów takich jak m.in.: umowa sprzedaży nr (...) z dnia 23 kwietnia 2014 r. i faktura VAT nr (...) z dnia 2 maja 2014 r. na kwotę 129.765 zł wystawiona przez (...) sp. z o.o., faktura VAT nr (...) z dnia 28 marca 2014 r. wystawiona przez powódkę na rzecz firmy (...) sp. z o.o., która była wbrew stanowisku Sądu zawartym w uzasadnieniu wyroku, fakturą sprzedażową wskazanego w niej samochodu wobec czego (...) sp. z o.o. stała się właścicielem pojazdu, który następnie sprzedała pozwanej, będącej w chwili objęcia rzeczy ruchomej w posiadanie w dobrej wierze, ocenę skutków braku adnotacji na w/w fakturze VAT wskazujących na okoliczność, iż nie jest to faktura sprzedażowa i nie przenosi prawa własności wskazanego tam samochodu pomiędzy wyszczególnionymi w niej stronami, jak miało to miejsce w innych fakturach załączonych przez powoda do pozwu, co w konsekwencji doprowadziło do tego, że Sąd Okręgowy nie mógł ocenić całościowo materiału dowodowego i zarzutu strony pozwanej, że stała się właścicielem samochodu, co spowodowało zaniechanie rozpoznania istoty sprawy,

2. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób nieodpowiadający wymogom przewidzianym w tym przepisie, tj. w sposób niejasny, a Sąd w ogóle nie odniósł się do dokumentów przedłożonych przez pozwaną, pomimo, iż uzasadnienie winno poza wskazaniem podstawy faktycznej rozstrzygnięcia wskazywać ustalenie faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł i przyczyn dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej z jednoczesnym wyjaśnieniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia i przytoczeniem przepisów prawa, czego uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera,

3. art. 233 § 1 k.p.c., art. 230 k.p.c. i art. 231 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów:

a) przez poczynienie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i przyjęcie, że powódka wykazała, iż przysługuje jej prawo własności do samochodu ciężarowego (...), nr VIN: (...), wpływu na posiadanie i samą treść roszczenia windykacyjnego nie miała kwestia dobrej bądź złej wiary pozwanej spółki, która jako osoba nieuprawniona zobligowana jest do zwrotu samochodu ciężarowego (...), nr VIN: (...), w sytuacji kiedy jak wynika z akt sprawy w czasie nabycia w/w samochodu ciężarowego przez apelującą od firmy (...) sp. z o.o. pozostawała ona w chwili objęcia go w posiadanie w dobrej wierze,

b) wyciągnięcie wniosków pozostających ze sobą w sprzeczności i nie znajdujących poparcia w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie poprzez uznanie, że samo twierdzenie powódki, iż prawo własności samochodu ciężarowego (...), nr VIN: (...) nie przeszło na rzecz (...) sp. z o.o. jest wystarczające do wystąpienia z roszczeniem windykacyjnym, a zatem posiadaniu przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. czynnej legitymacji procesowej i pozytywnego (zasądającego) orzeczenia sądu,

c) przez poczynienie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i przyjęcie, że zawarcie umowy leasingu z dnia 17 lutego 2014r. z Ogólnymi Warunkami Umowy Leasingu, fakturą (...) nr (...) wystawioną przez (...) Sp. z o.o., dowodem rejestracyjnym pojazdu oraz kartą pojazdu jednoznacznie wskazywały na przysługiwanie prawa własności właśnie stronie powodowej w sytuacji, kiedy został wystawiony przez powódkę na rzecz firmy (...) sp. z o.o. oryginał faktury VAT nr (...) z dnia 28 marca 2014 r., potwierdzony za zgodność z oryginałem przez notariusza, która to faktura została następnie dostarczona pozwanej, wobec czego (...) sp. z o.o. wystawiła na

rzecz pozwanej spółki fakturę sprzedażową VAT nr (...) z dnia 2 maja 2014r. na kwotę 129.765 zł w oparciu o umowę sprzedaży nr (...) z dnia 23 kwietnia 2014 r., za który to samochód pozwana zapłaciła na rzecz firmy (...) sp. z o.o., co wskazuje na występowanie po stronie apelującej w chwili nabycia samochodu ciężarowego przez cały czas dobrej wiary, a co za tym idzie skutecznego nabycia przez nią od (...) sp. z o.o. samochodu ciężarowego (...), nr VIN: (...)

d)w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania oraz w sposób niewszechstronny z całkowitym pominięciem okoliczności, iż powódka na wykazanie, że przysługuje jej prawo własności do samochodu ciężarowego (...), nr VIN: (...) legitymowała się kopią faktury nr (...) z dnia 28 marca 2014r. wystawioną przez nią na rzecz firmy (...) sp. z o.o. z adnotacją, że „Niniejsza faktura nie przenosi prawa własności do w/w pojazdu”, w sytuacji kiedy faktura VAT w obrocie pomiędzy przedsiębiorcami jest jedynym dowodem zawarcia umowy sprzedaży, zaś pozwana złożyła do akt sprawy potwierdzony za zgodność z oryginałem przez notariusza oryginał faktury VAT nr (...) z dnia 28 marca 2014r. wystawionej przez powódkę na rzecz firmy (...) sp. z o.o. bez adnotacji „Niniejsza faktura nie przenosi prawa własności do w/w pojazdu”, do której to okoliczności nie ustosunkowała się w żaden sposób powodowa spółka i nie zaprzeczyła prawdziwości tej faktury, pomimo, że pozwana w odpowiedzi na pozew podniosła, iż zaprzecza, że faktura VAT nr (...) z dnia 28 marca 2014r. nie była fakturą sprzedażową, jak również, że wynika z niej, iż pomiędzy powodem a (...) sp. z o.o. trwa nadal umowa leasingu, co przy braku przesłuchania jakichkolwiek świadków uniemożliwia wyjaśnienie tych okoliczności sprawy i występowania w obrocie dwóch różnych faktur, z których to strony wywodzą przeciwstawne sobie skutki prawne, kiedy pozostałe faktury załączone przez powódkę do pozwu tj. nr (...) z dnia 28 marca 3014 r., nr (...) z dnia 28 marca 3014 r., nr (...) z dnia 28 marca 3014 r., nr (...) z dnia 28 marca 3014 r., nr (...) z dnia 28 marca 3014 r., nr (...) z dnia 28 marca 3014 r., nr (...) z dnia 28 marca 3014 r. i nr (...) z dnia 28 marca 3014 r. nie posiadają już takiej adnotacji, czego Sąd w żaden sposób nie wyjaśnił ani nie odniósł się do tej okoliczności w swym uzasadnieniu,

e)w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania oraz w sposób niewszechstronny z całkowitym pominięciem okoliczności, iż za zasadny należało uznać zarzut pozwanej, iż faktura VAT wystawiona przez powódkę o nr (...) z dnia 28 marca 3014 r. była fakturą sprzedażową.

II. naruszenia przepisów prawa materialnego w postaci art. 169 § 1 k.c. w zw. z art. 7 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że pozwana nie stała się właścicielem samochodu ciężarowego, należało ustalić, czy „w dalszej kolejności zatem należało sprawdzić czy własność do spornego pojazdu nabył (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., co kwalifikowało w ogóle możliwość jej dalszego przejścia na pozwanego - (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.”, w sytuacji kiedy w oparciu o powołany przepis Sąd władny był ustalić jedynie czy pozwany w chwili objęcia samochodu ciężarowego (...), nr VIN: (...) (rzeczy) w posiadanie tj. 30 kwietnia 2014r. (data odbioru przez pozwaną samochodu w swojej siedzibie w K. od (...) sp. z o.o.), działała w dobrej wierze, zaś powódka nie powołała i nie przedstawiła dowodów na brak po stronie kupującego dobrej wiary, a tym samym nie obaliła domniemania prawnego z art. 7 k.c.

Na podstawie powyższych zarzutów pozwana wniosła o:

- dopuszczenie dowodu z zeznań świadków zawnioskowanych w odpowiedzi na pozew.

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego;

ewentualnie o

- uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Nietrafny jest przede wszystkim zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wykazała, iż spełnia ono wymagania konstrukcyjne, a w szczególności zawiera wskazanie zarówno podstawy faktycznej, jak i podstawy prawnej wydanego przez Sąd I instancji orzeczenia. Nie każda wadliwość uzasadnienia wyroku może stanowić podstawę do formułowania zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., ale tylko szczególnie istotna, czyli powodująca, że na podstawie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia Sąd II instancji nie byłby w stanie stwierdzić, jaki stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił i jakie przepisy prawa materialnego do jego oceny zastosował, a tego typu wadliwości uzasadnienie nie zawiera (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., I UK 129/09, LEX nr 558286, z dnia 30 września 2008 r., II UK 385/07, Lex nr 741082 oraz z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC 2000/5/100). Wynika bowiem z niego, że Sąd Okręgowy ustalił, iż powodowa spółka jest właścicielem spornego samochodu, a pozwana na podstawie umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2014 r. nie nabyła prawa własności tej rzeczy, gdyż jej zbywca (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. nie mogła przenieść na jej rzecz prawa, którego sama nie posiadała. Powyższe okoliczności stanowiły podstawę faktyczną wydanego orzeczenia, uwzględniającego, na podstawie art. 222 § 1 k.c., powództwo windykacyjne. Ewentualna wadliwość tych ustaleń, przyjętych za podstawę zastosowania wskazanego przepisu prawa materialnego, nie może uzasadniać zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Trzeba również zauważyć, iż z natury rzeczy sposób sporządzenia uzasadnienia orzeczenia nie ma wpływu na wynik sprawy, ponieważ uzasadnienie wyraża jedynie motywy wcześniej podjętego rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2010 r., II UK 148/09, LEX nr 577847).

Dla rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji o zasadności powództwa windykacyjnego istotne było dokonanie ustaleń faktycznych w zakresie przesłanek z art. 222 § 1 k.c. Prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił, że chociaż pozwana spółka jest posiadaczem spornego pojazdu, to nie przysługuje jej skuteczne wobec powódki prawo własności do tej rzeczy ruchomej. Należy bowiem podkreślić, iż powództwo windykacyjne jest bezzasadne nie tylko wtedy, gdy powódka nie będzie w stanie wylegitymować się tytułem własności do spornej rzeczy, ale także wtedy gdy mimo udowodnienia tej okoliczności pozwana wykaże swój tytuł do władania rzeczą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2005 r., IV CK 239/05, Legalis nr 97783).

Nietrafny jest również zarzut bezzasadnego, w ocenie skarżącej, oddalenia przez Sąd Okręgowy jej wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: A. C., A. S., P. O. i T. S. na okoliczność skutecznego nabycia przez pozwaną spółkę spornego pojazdu oraz pozostawania przez kupującego podczas nabycia w dobrej wierze.

Dokładne oznaczenie faktów przez stronę wnioskującą o przeprowadzenie dowodu z osobowych środków dowodowych pozwala Sądowi stwierdzić, czy przedmiotem dowodu są okoliczności, mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.), czy są to fakty sporne, gdyż fakty przyznane nie wymagają dowodu (art. 229 k.p.c.), czy są to fakty znane powszechnie lub urzędowo (art. 228 k.p.c.). Zgodnie z art. 258 k.p.c. przedmiotem dowodu z zeznań świadków powinny być co do zasady osobiste spostrzeżenia świadka, a nie sądy o faktach tworzone w drodze wnioskowania, czy wartościowania lub ocena tych faktów. Pokreślić trzeba, że przedmiotem zeznań świadka obok faktów zewnętrznych mogą być również stany wewnętrzne człowieka, jego przeżycia i reakcje psychiczne, dobra lub zła wiara. Zeznanie świadka stanowi oświadczenie wiedzy odnoszące się do określonego faktu (zdarzenia, stosunku, stanu) i ma na celu przedstawienia Sądowi tego faktu, czyli jego odtworzenie. Skuteczność nabycia pojazdu nie jest faktem, (faktem jest natomiast dokonanie czynności prawnej nabycia samochodu), ale sądem wartościującym, czyli oceną prawną skutków zaistniałych zdarzeń, zatem na powyższe okoliczności dowód z zeznań świadków nie powinien zostać przeprowadzony. Natomiast świadkowie mogliby zostać przesłuchani na okoliczność dobrej wiary pozwanej spółki przy dokonywaniu zakupu samochodu. Zauważyć jednak należy, iż apelująca, (podtrzymując w apelacji wnioski o przesłuchanie świadków), nie wskazała jakie konkretnie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, które - na etapie postępowania apelacyjnego pozostawałyby nadal pomiędzy stronami sporne (art. 227 k.p.c.) - wymagałyby przeprowadzenia osobowych środków dowodowych. Rację ma bowiem powódka, iż wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktyczne zostały ustalone przez Sąd Okręgowy na podstawie dowodów z dokumentów, przy czym sama pozwana w apelacji nie kwestionuje, że określone zdarzenia miały miejsce, ograniczając się do podważania dokonanej przez Sąd I instancji oceny ich skutków prawnych. Natomiast powyższa ocena dotyczy nie sfery ustaleń faktycznych, ale aspektów materialnoprawnych

Zdaniem Sądu Apelacyjnego dla dokonania oceny, czy pozwana przy nabywaniu od (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. spornego samochodu zachowała odpowiednią staranność w celu upewnienia się, że sprzedającemu przysługuje prawo własności tej rzeczy, nie ma znaczenia opinia świadków w tym przedmiocie, w sytuacji gdy dowody z dokumentów w pełni wskazują na rodzaj podjętych w tym zakresie przez kupującego czynności i jego zaniechań. Przypomnieć należy również, że zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego tylko wtedy mogą zostać uznane za skuteczne, gdy wskazane naruszenie cechuje się kauzalnością. Oznacza to, że Sąd odwoławczy musi stwierdzić istnienie związku przyczynowego pomiędzy naruszeniem przepisu proceduralnego (oddaleniem wniosku o przesłuchanie świadków) a treścią orzeczenia. Tego rodzaju związku nie ma potrzeby wyjaśniać tylko wtedy, gdy zachodzi naruszenie przepisów obwarowanych rygorem nieważności (W. Siedlecki, Uchybienia procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym, Warszawa 1971, s. 21 i n. oraz tenże, Nieważność procesu cywilnego, Warszawa 1965, s. 112). Apelująca istnienia takiego związku nie wykazała. Pozwana ponowiła wniosek dowodowy o przesłuchanie świadków w postępowaniu apelacyjnym. Sąd Apelacyjny oddalił ten wniosek, ponieważ nie miał obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego ponad potrzebę procesową, którą, zgodnie z art. 217 § 3 k.p.c., wyznacza dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998 r., II CKN 554/97, Lex nr 1225321).

Nietrafny jest także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił treść umów leasingu i sprzedaży samochodu z dnia 23 kwietnia 2014 r. na podstawie dowodów z dokumentów, których autentyczności i wiarygodności strony nie kwestionowały, przy czym takie ustalenie należy do sfery ustaleń faktycznych zwalczanych za pomocą zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego. Zakwalifikowanie natomiast, jakie znaczenie prawne przypisać złożonym oświadczeniom woli przez strony umowy należy do sfery stosowania prawa materialnego za pomocą reguł wykładni określonych w art. 65 k.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 492/04, LEX nr 177275; z dnia 8 kwietnia 2003 r., IV CKN 39/01, LEX nr 78893; z dnia 30 marca 1998 r., III CKN 451/97, LEX nr 50536; z dnia 12 grudnia 2002 r., V CKN 1603/00, LEX nr 75350; z dnia 7 marca 2003 r., I CKN 86/01, LEX nr 80248; z dnia 22 marca 2006 r., III CSK 30/06, LEX nr 196599).

Prawidłowe jest także ustalenie Sądu I instancji, iż faktura VAT nr (...) z dnia 28 marca 2014 r. wystawiona przez powódkę na rzecz firmy (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. nie dokumentowała umowy sprzedaży spornego samochodu, ale dotyczyła świadczeń z umowy leasingu.

Powyższe stanowisko Sądu I Instancji jest trafne, chociaż na oryginale tej faktury k-189, jak słusznie wskazuje skarżąca, nie zamieszczono adnotacji, która znajduje się na jej kopii k-27, że „faktura nie przenosi prawa własności”. Zauważyć jednak trzeba, że faktura jako dokument prywatny jest jedynie dowodem tego, że osoba podpisująca ten dokument złożyła oświadczenie w nim zawarte, a nie tego, że miały miejsce podane w nim fakty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2012 r., I CSK 25/12, LEX nr 1231454). Oczywistym jest, że faktury nie są źródłem stosunku cywilnoprawnego. Zatem wyłącznie na podstawie takiego dokumentu nie sposób ustalić, że strony łączyła umowa o określonej treści, jak i tego czy i w jakim zakresie została zrealizowana (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2001 r., V CKN 291/00, LEX nr 53120 i z dnia 7 listopada 2007 r., II CNP 129/07, LEX nr 621237).

Sąd II instancji, rozpoznający sprawę na skutek apelacji, nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, a jego obowiązkiem jest odniesienie się do wszystkich zdarzeń i zarzutów zgłoszonych w postępowaniu apelacyjnym, które mogły spowodować skutki materialnoprawne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012 r., II CSK 314/11, Lex nr 1130158).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego skarżąca nie wykazała swojego skutecznego w stosunku do powódki prawa do spornego samochodu, a w szczególności tego, że nabyła jego własność na podstawie umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2014 r. Rację ma jednak apelująca, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie zostały zawarte, chociaż powinny, rozważania odnoszące się do przyczyn braku spełnienia przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. przesłanek z art. 169 § 1 k.c.

Przepis ten stanowi wyjątek od zasady *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipsa habet*, która w odniesieniu do prawa własności oznacza, że własność można skutecznie nabyć jedynie od właściciela, chyba że przepis szczególny

stanowi inaczej. Odstępstwo od tej zasady w art. 169 k.c. realizuje prymat pewności obrotu i ochrony nabywcy w dobrej wierze nad poszanowaniem prawa własności dotychczasowego właściciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2008 r., I CSK 182/08, OSNC-ZD 2009/A/21). Art. 169 k.c. chroni tylko dobrą wiarę nabywcy co do uprawnienia zbywcy do rozporządzenia rzeczą. Nie ma zatem zastosowania, jeżeli między wydającym i obejmującym rzecz w posiadanie nie doszło do zawarcia umowy przeniesienia własności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1340/00, OSNC 2004/2/28).

Nabycie, na podstawie art. 169 § 1 k.c., ma charakter pochodny, a nie pierwotny i następuje jedynie w przypadku kumulatywnego spełnienia przesłanek.:

- dokonania czynności prawnej,
- wydania rzeczy i objęcia jej w posiadanie,
- pozostawania nabywcy w dobrej wierze.

Dobra wiara oznacza taki stan świadomości danej osoby, w którym ma ona błędne, ale usprawiedliwione okolicznościami przekonanie o istnieniu jakiegoś prawa lub stosunku prawnego. Dobrą wiarę wyłącza nie tylko świadomość, że zbywca nie jest uprawniony do rozporządzenia rzeczą, ale także sytuacja, gdy brak tej świadomości jest wynikiem niedbalstwa lub niezachowania wymaganej w danych okolicznościach staranności.

Dobrą wiarę kupującego wyłącza niedołożenie należytej staranności w celu zbadania, czy sprzedający jest osobą uprawnioną do rozporządzenia rzeczą. Oczywiście nabywca z reguły nie ma obowiązku przeprowadzenia takich badań, ale powinien to uczynić, gdy okoliczności nasuwają wątpliwości co do uprawnienia zbywcy. Dobra wiara musi istnieć w chwili obejmowania rzeczy ruchomej w posiadanie przez nabywcę. Dowód złej wiary nabywcy, z uwagi na treść domniemania z art. 7 k.c., obciąża osobę, która dobrą wiarę kwestionuje.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powodowa spółka skutecznie obaliła domniemanie dobrej wiary pozwanej.

Następujące okoliczności towarzyszące nabyciu samochodu, których zaistnienie nie jest sporne pomiędzy stronami, powinny wzbudzić wątpliwości (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. co do przysługiwania (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. prawa własności rzeczy i skutkować podjęciem czynności wyjaśniających:

- przedmiotem nabycia był pojazd używany (protokół przyjęcia do sprzedaży k-130),
- nabywca ani przed zawarciem umowy, jak również w chwili objęcia rzeczy w posiadanie nie zapoznał się z treścią wpisów w dowodzie rejestracyjnym oraz karcie pojazdu, chociaż zgodnie z § 2 ust. 2 umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2014 r. (k-123-124) pozwana spółka była zobowiązana do zapłaty ceny na podstawie wystawionej przez sprzedającego faktury VAT, ale dopiero po przekazaniu jej pojazdu wraz z kompletem dokumentów, m.in. dowodem rejestracyjnym, ubezpieczeniem OC, kartą pojazdu i dokumentami dozorowymi (umowa sprzedaży k-123-124),
- przedstawiony przez sprzedającego kupującemu tytuł własności pojazdu - faktura VAT nr (...) w oryginale k- 189, zawierała adnotacje, z których wynikało, iż pojazd stanowił przedmiot umowy leasingu finansowego (na oryginale faktury figuruje przy rubryce „termin płatności” adnotacja „zgodnie z zapisami umowy leasingu finansowego”, a w opisie pozycji nr 2 ujawniono treść „Nadwyżka sumy opłat leasingowych nad wartością przedmiotu leasingu”. (...) sp. z o.o. w W., jak wynika z rejestru KRS-u (k-115-119) prowadzi działalność m.in. w zakresie sprzedaży hurtowej pojazdów mechanicznych, a także leasingu finansowego, zatem powinny być jej znane zasady wystawiania faktur VAT przez leasingodawcę. Podkreślić należy, iż skarżąca nie twierdziła w toku postępowania, że faktura została wystawiona wadliwie pod względem formalnym, (czyli że w przypadku świadczenia z umowy leasingu powinna mieć inną treść). Nadto wątpliwości kupującego powinny wzbudzić dane wynikające z samej treści tej faktury (krótki okres czasu pomiędzy dniem zawarcia umowy leasingu, której przedmiotem był sporny samochód, tj. 17 lutego 2014 r., a datą wystawienia faktury sprzedażowej, tj. 28 marca 2014 r.). W tej sytuacji okoliczność, że inne faktury opisane przez skarżącą w zarzutach apelacyjnych również nie zawierały adnotacji, iż „nie przenoszą prawa własności”, nie

stanowiła wystarczającej przyczyny do zaniechania wyjaśnienia przez skarżącą, czy doszło do skutecznego nabycia przez sprzedawcę spornego samochodu, bo tylko wtedy byłby on uprawniony do rozporządzenia rzeczą,

-skala dokonywanej transakcji, tj. duża liczba jednorazowo zbywanych pojazdów (14 samochodów) powinna spowodować podjęcie szczególnych czynności sprawdzających,

W tych okolicznościach niepodjęcie przez pozwaną spółkę takich czynności sprawdzających świadczy o niedołożeniu należytej staranności.

Worzec należytej staranności w przypadku czynności prawnych dokonywanych przez podmioty profesjonalne (art. 355 § 2 k.c.) powinien spełniać dwie podstawowe cechy: po pierwsze sumiennosc, a po drugie postępowanie zgodnie z regułami wiedzy fachowej. Obok fachowych kwalifikacji od profesjonalisty wymaga się też zwiększonego zaangażowania w podjęte działania przygotowawcze i realizujące świadczenia. Staranność wymagana od osoby zawodowo zajmującej się określonymi czynnościami jest innym rodzajem staranności należytej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2004 r., I CK 625/03, Legalis nr 80975).

W chwili obejmowania przez pozwaną samochodu w posiadanie w karcie pojazdu (k-89) i dowodzie rejestracyjnym (k-128) figurowała (...) Sp. z o.o. w W., a nie (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.. Pozwana, jako podmiot profesjonalnie zajmujący się hurtową sprzedażą pojazdów, miała świadomość znaczenia wpisów w karcie pojazdu i dowodzie rejestracyjnym przy ustalaniu uprawnienia sprzedawcy do rozporządzenia rzeczą, bowiem w przeciwnym wypadku nie uzależniłby w umowie sprzedaży obowiązku zapłaty ceny od konieczności przedstawienia tych dokumentów w momencie przeniesienia posiadania pojazdu.

Z uwagi na powyższe wbrew zarzutom apelującej nie doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 169 k.c., gdyż dobra wiara (...) sp. z o.o. w W. przy nabyciu spornego pojazdu została obalona.

Uznając apelację za bezzasadną Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto stosownie do jego wyniku, zasądając od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5 400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję, w oparciu o art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, znajdującego w sprawie zastosowanie na skutek odesłania z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych

Adrianna Szewczyk-Kubat Marzanna Góral Edyta Jefimko